

կեանքի ազդեւորը եւ ձգտարտութեան ծարաւի հոգիները հոն պիտի երթան՝ յազդեցնելու իրենց ծարաւը:

ՅՈՒԴԱՅԻ ՀՈՐԵԲԸ ՈՒ ԱՂԵՐԻՐՆԵՐԸ

«Ենձոյան» քու Աստուածդ քեզ տխրի բարի երկիր մը, բայց երբ Մոսէս իր ժողովուրդին, երկիր մը հովիտներու եւ աղբիւրների եւ սասորերկրեայ ջուրերու, որոնք կը հոսին ձորերու մէջ եւ լեռներու վրայ: Այս խոսքերը ձգտարտ էին Գաւանի երկրին համար, համեմատելով մեծ ու ահաւոր այն անապատին հետ, ուրիշ այնինչ դուրս կ'ելլէին իտալեացիք: Իտալացիները, սակայն, այն է՝ որ Աւետանց երկրի հարաւային այս մասը, Յուդան, չուրի կողմէն նուազ հարուստ էր քան կեղծանկան եւ հիւստային մասերը:

Այն պահուն երբ իտալեցի կը մտնէր Գաւանի երկիրը, իր այս կողմերու ջրային հազուադիւս կէտերը վաղուց արդէն մտած էին Պատմութեան մէջ: Բերաբեր կը պահէր տակաւին Արրահամի մօտած ջրհորը ու Արիմոնիքի հետ կնքած գաշնէրին յիշատակը: Իսահակ իր անունը կապած էր Գերարայի եւ Բերաբերի մէջ փոքրի տուած բազմաթիւ հորերուն, զորս հարկադրուեցաւ պաշտօնակցի Գաւանացի հովիտներուն զէմ փերտն, Աստուծոյ բարեկամին քաղաքը, էլ իսկիւն կը պահէ տակաւին Արրահամի գերեզմանը: Ան կը պահէ նաեւ «Մամբրէի կաղնիքին մօտ այն վայրը, ուր Հաւատոյ Հայրը ընդունեց երեք հրեշտակներու այցելութիւնը: Կաղնիքն, որուն շուրջն տակ Արրահամ հրաւիրեց հիւրերը, «Զօրաւոր» քըն ծառայում, զոտացած է այլեւս: Հորը, սակայն, հոն է միշտ ու կարծես կը լսուի տակաւին Նահապեթին խօսքը: «Առցի սակաւ մի ջուր եւ լուսաւորեց զոտս մեր»:

Տարբար ետք այդ միւսնայն հորին կեղերը ուրիշ սեռաբան մը կը պարզուէր, սեռաբան մը՝ որ երեսուն կը բերէր Գաւիթի վեհ հողին: Ռեմոն Բերաբերացիի երկու որդիները, Ռեքար եւ Բաւան, զաւաճանութեանը սպաննած էին Յերուսալէմ՝ Սաւուդի որդին, ապառնու զտաւարութեամբ իրենց տէր իւր տխրած մրցակցին մեղքէն: Գաւիթ, զայրացած իր ծառաներուն այս անարման մասնութեան վրայ, կախել տուաւ զաւաճան կորստիները «ի վերայ ջրերըդ ինչ ի փերտն»:

Փերտն—Երուսաղէմ հանապարհը կը պահէ ջուրերու բաժանման գիծը՝ հանելի բազմաթիւ աղբիւրներով: Այն Sheel, որուն մօտ Յուդա Մաւրը 10,000 մարդով պարսութեան մատնեց 17-րդ դարի 65,000 զինուորները: Յիշատակելի է Այն Հանկա կամ Փիլիպպոսի աղբիւրը, որ փիլիպպոս մկրտեց Եթովպոյ թագուհիի ներքինին: Այն Արուայ կամ Եղիշերիի աղբիւր, Այն Սալեմ կամ Կնքեայ աղբիւր, Այն Արամ եւ այլն, ասոնց ջուրերը յատկացուած են Երուսաղէմի գործածութեան: Այս աղբիւրները Երուսաղէմ տանելու

համար շինուած նախկին աղուզաները կը շէնջրեն: Պենտապի Պիդատոսի շնորհազրկութիւնը: Երուսաղէմի կառավարիչը կամ զոտաւորը այս մեղքովին յատկացուած էր Տաւարին կողմ նուէրներու մէկ մասը: Հրեաները այս առթիւ ամբաստանեցին զայն Տիրերիտի առջեւ ու Պիդատոս կտ կանչուեցաւ ու արտօրուեցաւ Գաւիթ:

Գաւիթի հորեր, Պիդատոս, կոչուածնէրը հասարակ ջրամբարներ են, որ կը գտնուին Բեթղեհէմի մօտերին վրայ՝ Երուսաղէմի զարուստին: «Ս» արուցանէր ինձ ջուր ի ջրհորոյն Բեթղեհէմի որ առ զբանն է, կ'ըսէր Գաւիթ անաշուած բուն ծարաւ մը, զոր կը զգայ մարդ ամբան հանձքերու կղանակին: Գաւիթ յանգուցն պայքար մը կը մղէր այն ատեն փրկչապացիներու զէմ, որոնք բանակած էին Ռաֆայոյ հովիտին մէջ ու կը տիրէին Բեթղեհէմի, մինչ ինչ պահուստած էր Ողորման քաղաքին մէջ: Իր քաջերէն երեքը բնոյ առաջ երթալով իւր ըզմանքին, կը ճեղքեն իշխանի բանակը եւ փափաքուած ջուրը, հայրենի քաղաքին ջուրը, կը հանեն Բեթղեհէմի ջրհորէն ու կը մատուցանեն իրենց պետին: «Փա՛ւ յիցի ինձ, Տէ՛ր, բնել այդ բանը, կը գոչէ Գաւիթ, չէ՞ որ այս ջուրը սրբունն է անոնց, որ զայցին բերելու իրենց կեանքին վասնդ»:

Եւ չիմեց ու Ենձոյանի ձօնեց ջուրը: Գեղեցիկ արարք, արմանի՛ թէ՛ քաջերուն, թէ՛ իրենց տիրոջ:

Գարնակ շատ հին հոր մը, բայց իրականին մէջ ջրամբար մը, առ «Մոգերու հոր» կոչուածը, որուն կը հանգիտին Երուսաղէմի ու Բեթղեհէմի կէս ճամբուն վրայ: Այստեղ էր որ փերտին մոգերուն երեցաւ նորանշան Աստղը ու առաջնորդեց զիրենց նորածին Մատուկին մօտ: Արարացած յունական անունը, Պիւ Լի Փարիսմու, կը նշանակէ Հանգստեան հոր: Ասոր մօտիկ Զ. զարնն կը բարձրանայ Փարիսմուի կամ Հանգստեան վանքը, որ կը շէնջնէ վերջին հանգրուանը Մարիամի եւ Յօսէփի՝ իրենց Բեթղեհէմ հանելէն ստուգ:

(Ճարտնակելի)

Հայացոյց
Մ. Ե. Ն.

Աւետարանի վրայ խափելով կազմուած է Արեւալուրի մէջ է, վիթեղի մէջ նոյնիներ — բայց եթէ խափան լաւ տեսողութեամբ մտայն մէջ, պարզապէս երեւում է մեծ ըլլալ, արդարեւ «որ կ'ուզէն սուր ըլլալ, մեղաւորեալ» որ բարիքն մէջ կը փնտռէ այն երանկութիւնը զոր ի գործ փնտռեցին չարին մէջ, այն ատեն այն խափերը արեւս կը ձգեն, կ'արեւաստան խառնութեան մէջ, կ'արեւակեն պատկեր ու բոլորեցեն, կը մաղկին ողիւղներով եւ հասկերով եւ կը ջոզանան անառնում մը մէջ, որուն երբեք պիտի չհասնին սեռուներու փոքրիկները:

ՅՈՒԴԱՅԻՆԻ ՊԱՊԻՐՆԻ